

1 משנה the זאגט:
 אין חוששין שמא גיררה חולדה מבית לבית וממקום למקום -
 After finishing חמץ בדיקת חמץ, we need not worry that a weasel
 would bring חמץ from an unsearched area into the searched
 Chametz-free room,
 דאם כן מחצר לחצר ומעיר לעיר אין לדבר סוף -
 For then there would be no end to the concerns, as we would
 always have to worry that חמץ was brought from one חצר
 to another - or even from one city to another.

The גמרא deduces:
 הא חזינא דשקל חיישינן ובעי בדיקה - if we actually see the weasel
 bring the חמץ in, we have to assume the חמץ is still there, not
 eaten, and do בדיקה again.

1

אין חוששין שמא גיררה חולדה
 מבית לבית וממקום למקום
*We need not worry
 a weasel would bring חמץ
 into the searched area.*

דאם כן מחצר לחצר ומעיר לעיר
 אין לדבר סוף!

הא חזינא דשקל
 חיישינן
 ובעי בדיקה

2 The Gemara asks from a משנה in אהלות which says;
 מדורות העכו"ם טמאים -
 The homes of טמאים are טמא, because they bury
 stillborn fetuses there.
 וכל מקום שחולדה וחזיר יכולין להלוך אין צריך בדיקה -
 If weasels or pigs are prevalent in their homes, it is טהור. We
 can assume that the טמא is no longer there, because they
 have already been consumed by the animals?

2

מדרות
 העכו"ם
 טמאים
*They bury
 stillborn fetuses
 there*

וּכְלֵ מְקוּם
 שְׁחוֹלְדָה וְחֹזִיר
 יִכּוּלִין לְהִלּוֹךְ
 אִין צָרִיךְ בְּדִיקָה
*We assume the טמא
 has been consumed
 by the animals*

3 The Gemara offers two answers:
 First,
 א"ר זירא לא קשיא הא בבשר והא בלחם
 בבשר לא משיירא בלחם משיירא -
 We assume the חולדה will consume the entire flesh and not
 leave anything. However, it will leave some of the bread.

3

א"ר זירא לא קשיא

וְהָא בְּלַחֵם
 בְּבֶשֶׂר לֹא מְשִׁירָא
*But will LEAVE
 some bread*

הָא בְּבֶשֶׂר
 לֹא מְשִׁירָא
*It will consume
 the ENTIRE flesh*

4 Second, רבא answers;
The case of the fetus is
ספק וספק -
We are dealing with a טומאה ספק.
We never knew with certainty that the fetus was there. We
are ספק אכילה because of a possible טומאה. Therefore, a ספק
- the possibility that the animals consumed it, is sufficient to
counter the טומאה ספק.

However, our case of חמץ is
ספק וודאי -
We are dealing with חמץ וודאי. We saw the weasel bring the
חמץ in. Therefore,
אין ספק מוציא מידי וודאי -
the ספק אכילה - that it might have eaten the חמץ - is not strong
enough to resolve the definite problem.

5 The גמרא challenges this rule that a ספק solution does not
solve a וודאי problem:
First - the ברייתא says that when a חבר - a person trusted
regarding תרומות ומעשרות - dies, we can assume that תרומות
ומעשרות have been taken from his produce, even though it
seems that they were טבל וודאי, and it is only a ספק whether it
was resolved?

6 The גמרא gives two answers to this question:
First, התם וודאי וודאי הוא דודאי מעשרי -
Based on
חזקה על חבר שאין מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן -
The assumption - that everything that comes from a חבר has
already been tithed - is so strong, that it is a וודאי that it has
been tithed.

Second, ספק וספק הוא -
This Braisa is speaking of ספק טבל.
It is not certain that the produce was ever טבל, because a
person can bring his produce into his house while still in its
shell to avoid the חייב תרומות ומעשרות. Therefore, even if we
consider it a ספק whether he tithed, it's sufficient to counter
the ספק טבל.

4

2
רבא

The case of the FETUS is

וספק	ספק
If the fetus was there	If the animals consumed it

Our case of חמץ is

וודאי	ספק
We saw the weasel bring the חמץ in	It might have eaten the חמץ

אין ספק מוציא מידי וודאי

5

?

ברייתא:

When a חבר dies

We can assume תרומות ומעשרות have been taken from his produce

ודאי	ספק
טבל	whether it was resolved

6

1

התם

ודאי וודאי

הוא טבל דודאי מוציא

חזקה על חבר שאין מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן

2

ספק וספק

טבל הוא Tithed

7 The second challenge to the rule of ודאי is from a ברייתא that tells the story of a שפחה who threw a fetus into a pit, and the Chachamim relied on the possibility that a small animal dragged it away?

7

אין ספק מוציא מידי ודאי

?

ברייתא:

A שפחה threw a fetus into a pit
the חכמים relied on the possibility
that a small animal dragged it away

8 The גמרא offers two answers similar to the earlier ones:
First, ספק וספק הוא - the case could be where it was not certain that it was an actual fetus that she had thrown into the בור, so it was only a ספק problem, for which a ספק solution suffices.

8

1

ספק וספק

הוא

If it was an actual fetus Animal dragged it away

2

ודאי וודאי

הוא

It was certainly a fetus Animal dragged it away

It's not a certainty that they consumed it

Second, ודאי וודאי הוא - It was certainly a fetus - but it is also a certainty that the animals at least dragged it away from there, even if it is not a certainty that they consumed it.

9 - ומי אמרינן אין חוששין שמא גררה חולדה
How can our משנה say that we are not concerned that a חולדה dragged חמץ into the checked room, if the משנה on 'דף י' says; ומה שמשׁייר יניחנו בצנעה כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו
After חמץ, any remaining חמץ must be stored in a safe place so that he will not need to do another בדיקה. It seems that we are concerned that a חולדה will take it?

9

ומי אמרינן אין חוששין שמא גררה חולדה

?

מלפני:

ומה שמשׁייר יניחנו בצנעה
כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו

It seems, we ARE concerned a חולדה will take it?

10 The Gemara offers 3 answers:
 First, הא בארבעה עשר הא בשלשה עשר -
 On פסח we have to be concerned that the חולדה, realizing that חמץ is not readily available, will hide the חמץ. On the thirteenth, since there is plenty of available חמץ the חולדה will consume it immediately.

רבא rejects this answer;
 -! וכי חולדה נביאה היא
 It's beyond a חולדה's ability to know when חמץ will be readily available.

10

1

<p>הא</p> <p>בשלשה עשר</p> <p>חמץ IS available</p> <p>the חולדה will consume it</p>	<p>הא</p> <p>בארבעה עשר</p> <p>חמץ is NOT available</p> <p>The חולדה will hide it</p>
--	--

?

רבא

וכי חולדה נביאה היא!?

11 Instead, Rava answers that the משנה on דף י' recommends hiding the חמץ just in case we would actually see a חולדה take it, in which case we would definitely have to be concerned about it.

רבי מרי answers that the משנה only says that the חמץ should be put away in a safe place after בדיקה, just in case we collected ten pieces and only find nine the next day, which would clearly be a problem.

11

2

רבא

Just in case

we would actually see

a חולדה take it

Which we would definitely

have to be concerned

3

רב מרי

Just in case

we collected 10 pieces

and only find 9 the next day

Which would clearly

be a problem

12 The daf concludes with the first three of ten cases of ספיקות relating to חמץ that we compare to משניות about issues of טומאה וטהרה or כשרות:

תשע ציבורין של מצה ואחד של חמץ -
 If there are nine piles of מצה, and one pile of חמץ, and we saw a mouse take a piece from one of the piles into the house, it is comparable to

תשע חניות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה -
 A group of ten stores - nine of which sell only kosher meat and one sells non-kosher meat - and a person bought meat in one of the stores, and does not remember in which store he bought it.

ספיקו אסור - the meat is forbidden, because
 - כל קבוע כמחצה על מחצה דמי
 any doubt that arises in a fixed location is treated like an even ספק, and דאורייתא לחומרא.

Similarly, in the case of the חמץ he would have to make another בדיקה.

Although, generally, as in the following case, we follow the majority, as the posuk says; אחרי רבים להטות.

However, the Gemara in כתובות learns from a Posuk that קבוע is an exception -
 - כל קבוע כמחצה על מחצה דמי
 It is always considered a 50/50 ספק.

12

חמץ relating to ספיקות

<p>תשע חניות</p> <p>כולן מוכרות בשר</p> <p>שחוטה</p> <p>ואחת מוכרת</p> <p>בשר נבלה</p> <p>A person bought meat</p> <p>IN one of the stores</p> <p>- which store?</p> <p>ספיקו אסור</p> <p>כל קבוע</p> <p>כמחצה על מחצה דמי</p> <p>ספיקא דאורייתא</p> <p>לחומרא</p>	<p>תשע</p> <p>ציבורין</p> <p>של מצה</p> <p>ואחד</p> <p>של חמץ</p> <p>A mouse took a piece</p> <p>FROM one of the piles</p> <p>into the house</p> <p>צריך בדיקה</p> <p>כל קבוע</p> <p>כמחצה על מחצה דמי</p>
--	--

13 פירש ואתא עכבר ושקל -
 If a piece was separated from one of the piles, and the mouse took it from there, it is comparable to
 ובנמצא הלך אחר הרוב -
 If a piece of meat was found in the general area outside the stores, we follow the majority, and the meat is permitted. We assume it came from the majority - one of the nine kosher stores, because, the doubt arose when it was no longer in the fixed location.
 Similarly, in the case of the חמץ he would not have to make another בדיקה, because we assume that it was מצה from one of the nine piles that was carried into the house.

13

פירש ואתא עכבר ושקל
If a piece was separated

←

ובנמצא
If a piece was found outside the stores

מותר
הלך אחר הרוב
{9 kosher stores}

אין צריך בדיקה
הלך אחר הרוב
{מצה 9 piles}

14 שני ציבורין אחד של מצה ואחד של חמץ ולפניהם שני בתים אחד בדוק -
 ואחד שאינו בדוק -
 If there are two piles, one חמץ and one מצה, and a mouse takes a piece from one of the piles into the house that was already searched and a piece from the other pile into the house that was not yet searched, we can assume the חמץ went into the unsearched house.

14

שני ציבורין
אחד של מצה ואחד של חמץ
ולפניהם שני בתים
אחד בדוק ואחד שאינו בדוק
A mouse takes...
a piece from one pile and and a piece from the other pile
into one house into the other house

We can assume
the חמץ went into
the unsearched house

15 This is comparable to where תרומה and חולין fall into boxes of חולין and תרומה respectively, the box of חולין remains מותר לזר - permitted to be eaten by a non-Kohen -
 שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו ותרומה לתוך תרומה נפלה -
 We assume that the חולין fell into the חולין - and the תרומה fell into the תרומה.
 Here too, we assume that the מצה was taken into the searched house, and the חמץ was taken into the unsearched house, and there is no need for another בדיקה of the already searched house.

15

תרומה and חולין
fall into
boxes of חולין and תרומה
respectively

מותר לזר
שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו
ותרומה לתוך תרומה נפלה

16 The Gemara at first questions this comparison:
 Perhaps we can only make this assumption in a case of חורבן בית - בזמן הזה - as Rashi explains - תרומה דרבנן - the obligation of תרומות ומעשרות is only Rabbinic - and we can be more lenient in an איסור דרבנן.
 But regarding חמץ דאורייתא - we cannot make this assumption.
 However, the Gemara concludes that בדיקת חמץ is also only מדרבנן - because nullifying the חמץ is sufficient.

16

Perhaps only in a case of
תרומה דרבנן
 ביאור פ"ב

בדיקת חמץ
 is also

מדרבנן ← דמדאורייתא

בביטול בעלמא
 סגי ליה